

P r o j e k t

U S T A W A
z dnia 1994 r.

o samorządowych kolegiach odwoławczych

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1.

Samorządowe kolegia odwoławcze, zwane dalej "kolegiami", są powołane do sprawowania kontroli instancyjnej i nadzoru pozainstancyjnego w indywidualnych sprawach administracyjnych załatwianych przez organy gminy, z wyłączeniem spraw prowadzonych przez gminy w związku z art. 8 ustawy o samorządzie terytorialnym.

Art. 2.

W sprawach, o których mowa w art. 1, kolegia są organami właściwymi do rozpatrywania odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia, żądań wznowienia postępowania lub stwierdzenia nieważności decyzji oraz skarg i wniosków, w trybie uregulowanym przez Kodeks postępowania administracyjnego.

Art. 3.

Kolegia są państwowymi jednostkami budżetowymi.

Art. 4.

Kontrolę działalności kolegiów sprawuje Prezes Rady Ministrów.

Rozdział 2
Ustrój kolegiów

Art. 5.

1. Organami kolegium są:
  - 1) zgromadzenie ogólne kolegium,
  - 2) składy orzekające,
  - 3) przewodniczący kolegium.
2. W skład kolegium wchodzi: przewodniczący, zastępca przewodniczącego oraz pozostali członkowie.
3. Członkostwo w kolegium ma charakter etatowy lub pozaetatowy.
4. Liczbę członków kolegium określa sejmik samorządowy na wniosek przewodniczącego kolegium.
5. Maksymalną liczbę etatowych członków kolegium określi Prezes Rady Ministrów, proporcjonalnie do liczby mieszkańców w województwie.

Art. 6.

1. Na stanowisko przewodniczącego kolegium może zostać wybrana osoba, która:
  - 1) posiada obywatelstwo polskie i korzysta w pełni z praw publicznych,
  - 2) ukończyła wyższe studia prawnicze,
  - 3) wykazuje się wysokim poziomem wiedzy prawniczej w zakresie administracji publicznej oraz doświadczeniem zawodowym,
  - 4) nie była karana za przestępstwa popełnione z winy umyślnej.
2. Przewodniczącego kolegium wybiera, na czas nie określony, sejmik samorządowy w głosowaniu tajnym, zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowego składu, spośród kandydatów przedstawionych przez Prezesa Rady Ministrów.

3. Wybór przewodniczącego poprzedza podanie do publicznej wiadomości przez Prezesa Rady Ministrów informacji o warunkach i terminie zgłaszania kandydatur na to stanowisko.
4. Spośród zgłoszonych kandydatur Prezes Rady Ministrów, w terminie nie dłuższym niż 5 tygodni, przedstawia sejmikowi listę, z której sejmik dokonuje wyboru przewodniczącego kolegium. Jeżeli kandydata na stanowisko przewodniczącego kolegium zgłosił Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego, kandydatę tę Prezes Rady Ministrów uwzględnia na liście.
5. Wybór przewodniczącego kolegium odbywa się w terminie 30 dni licząc od dnia otrzymania przez sejmik listy kandydatów.

Art. 7.

1. Odwołanie przewodniczącego kolegium następuje w wypadku:
  - 1) złożenia rezygnacji z zajmowanego stanowiska,
  - 2) prawomocnego skazania za popełnienie przestępstwa z winy umyślnej,
  - 3) utraty warunków określonych w art. 6 ust. 1 pkt 1,
  - 4) stwierdzenia powtarzającego się uchylania od wykonywania swoich obowiązków lub nienależytego ich wykonywania.
2. Odwołanie przewodniczącego kolegium, z przyczyn wymienionych w ust. 1 pkt 3 i 4, następuje po przeprowadzeniu przez prezydium sejmiku, z udziałem upoważnionego przedstawiciela Prezesa Rady Ministrów, postępowania wyjaśniającego, w którym zostaną ustalone okoliczności wymienione w tym przepisie.
3. W sprawach, o których mowa w ust. 2, zainteresowanemu przysługuje prawo wniesienia skargi do sądu administracyjnego.
4. Oświadczenie przewodniczącego kolegium w sprawie złożenia przez niego rezygnacji z pełnionej funkcji, a także zaistnienie okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 2-4, sejmik samorządowy przyjmuje do wiadomości zwykłą większością głosów.
5. Przyjęcie do wiadomości, o którym mowa w ust. 4, jest równoznaczne z odwołaniem przewodniczącego kolegium.

Art. 8.

1. Etatowym członkiem kolegium może zostać osoba spełniająca wymagania określone w art. 6 ust. 1. Pozaetatowym członkiem kolegium może zostać osoba spełniająca wymagania określone w art. 6 ust. pkt 1, 3 i 4, jeżeli posiada wyższe wykształcenie.
2. Członków kolegium powołuje, w głosowaniu tajnym, sejmik samorządowy, zwykłą większością głosów, w obecności co najmniej połowy swojego ustawowego składu.
3. Kandydatów na członków kolegium przedstawia jego przewodniczący.
4. Powołanie członków etatowych kolegium następuje na czas nie określony.
5. Zastępcę przewodniczącego powołuje sejmik samorządowy spośród członków kolegium, na wniosek przewodniczącego kolegium.
6. Odwołanie zastępcy przewodniczącego oraz pozostałych członków kolegium następuje na wniosek przewodniczącego z powodów i na zasadach określonych w art. 7.
7. Pozaetatowi członkowie kolegium wybierani są na okres 6 lat, z tym, że co 3 lata następuje wybór połowy składu.

Art. 9.

1. Z wyjątkiem przewodniczącego, kandydatów na członków kolegium wyłania się w drodze konkursu.
2. Konkurs ogłasza przewodniczący kolegium, który przewodniczy pracom komisji konkursowej.
3. W skład komisji konkursowej, oprócz przewodniczącego kolegium, wchodzi dwóch członków delegowanych przez sejmik samorządowy oraz dwóch

członków delegowanych przez zgromadzenie ogólne kolegium.

4. W miarę potrzeby, konkurs przeprowadza się również w związku z koniecznością

uzupełnienia składu kolegium, w szczególności gdy został on zmniejszony z powodów, o których mowa w art. 7 ust. 1. Nowi pozaetatowi członkowie są wybierani na okres do końca kadencji ustalonej w myśl art. 8 ust. 7.

5. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, tryb przeprowadzania

konkursu na członków kolegium.

Art. 10.

Członkostwa kolegium nie można łączyć z:

- 1) zatrudnieniem w administracji państwowej, w tym również administracji wymiaru sprawiedliwości,
- 2) mandatem radnego gminy lub funkcją w zarządzie gminy,
- 3) stanowiskiem sekretarza i skarbnika gminy,
- 4) członkostwem w kolegium regionalnej izby obrachunkowej,
- 5) mandatem delegata do sejmiku samorządowego,
- w tym samym województwie.

Art. 11.

Członkowie kolegium w zakresie wykonywania czynności określonych ustawą korzystają z ochrony prawnej przysługującej funkcjonariuszom publicznym.

Art. 12.

Do członków kolegium stosuje się przepisy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne.

Art. 13.

Przewodniczący kolegium kieruje pracami kolegium, a w szczególności:

- 1) wyznacza składy orzekające,
- 2) zgłasza wniosek o ustalenie liczby członków kolegium,
- 3) reprezentuje kolegium na zewnątrz,
- 4) ogłasza konkurs na członków kolegium,
- 5) przewodniczy pracom komisji konkursowej,
- 6) przedstawia kandydatów na członków kolegium wyłonionych w drodze konkursu,
- 7) występuje z wnioskiem o powołanie i odwołanie zastępcy przewodniczącego kolegium oraz o odwołanie członka kolegium,
- 8) czuwa nad jednolitością orzecznictwa oraz sprawnością pracy kolegium,
- 9) przedstawia Prezesowi Rady Ministrów oraz właściwemu sejmikowi samorządowemu roczną informację o działalności kolegium,
- 10) opracowuje projekt regulaminu organizacyjnego kolegium.

Art. 14.

1. Zgromadzenie ogólne kolegium zwołuje co najmniej 2 razy w roku i przewodniczy mu przewodniczący kolegium.

2. W skład zgromadzenia ogólnego kolegium wchodzi osoby, o których mowa w art. 5 ust. 2.

3. Do właściwości zgromadzenia ogólnego kolegium należy:

- 1) uchwalanie regulaminu organizacyjnego kolegium,
- 2) wybór członków komisji konkursowej zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy,
- 3) podejmowanie uchwał w innych sprawach przewidzianych przepisami prawa lub przedstawionych przez przewodniczącego kolegium.

4. Uchwały zgromadzenia zapadają zwykłą większością głosów, w obecności co najmniej połowy składu kolegium.

5. W przypadku równej liczby głosów rozstrzyga głos przewodniczącego kolegium.

Art. 15.

Obsługę kancelaryjno-biurową kolegium zapewnia biuro kolegium.

Art. 16.

1. Przewodniczący kolegium nawiązuje stosunek pracy:
  - 1) na podstawie powołania - z członkami etatowymi kolegium,
  - 2) na podstawie umowy o pracę - z pracownikami biura kolegium.
2. Członkowie pozaetatowi kolegium otrzymują wynagrodzenie za udział w posiedzeniach
oraz zwrot kosztów podróży.
3. Do członków kolegium oraz pracowników biura kolegium stosuje się odpowiednio przepisy o wynagradzaniu pracowników regionalnych izb obrachunkowych.
4. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady wynagradzania członków kolegium i pracowników biura kolegium.

Art. 17.

1. Przewodniczący kolegium dokonuje, w imieniu kolegium, czynności z zakresu
prawa pracy wobec członków kolegium; w stosunku do osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę - pełni funkcję kierownika zakładu pracy.
2. W sprawach nie uregulowanych, dotyczących stosunku pracy członków etatowych i pracowników kolegium, mają odpowiednie zastosowanie przepisy ustawy o pracownikach samorządowych.

Rozdział 3

Zasady działania kolegium

Art. 18.

1. Orzeczenia kolegium zapadają po przeprowadzeniu rozprawy lub na posiedzeniu
niejawnym.
2. Kolegium wydaje i ogłasza orzeczenia po odbyciu niejawnej narady składu orzekającego, obejmującej dyskusję oraz głosowanie nad orzeczeniem i zasadniczymi
motywami rozstrzygnięcia.
3. Orzeczenia zapadają większością głosów.
4. Członek składu orzekającego, który został przegłosowany, ma prawo zgłosić
przy podpisywaniu orzeczenia zdanie odrębne uzasadniając je na piśmie w terminie 7 dni od odbycia narady.
5. Orzeczenia kolegium podpisują wszyscy członkowie składu nie wyłączając przegłosowanego.

Art. 19.

1. Kolegium orzeka w składzie trzyosobowym, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej. Składowi orzekającemu przewodniczy przewodniczący lub etatowy członek kolegium.
2. Członkowie kolegium nie posiadający wykształcenia prawniczego są wyznaczani
do składów orzekających zgodnie z ich kwalifikacjami zawodowymi.
3. Orzeczenia kolegium wydawane są w formie decyzji lub postanowień.

Art. 20.

1. Do wykonywania ustawowych zadań przez kolegium stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, z uwzględnieniem przepisów niniejszej
ustawy.
2. W szczególności kolegium jest uprawnione do:
  - 1) żądania niezbędnych informacji i dokumentów dotyczących działalności organów gmin,
  - 2) wglądu w dokumentację związaną z załatwieniem spraw określonych w art. 1 i 2,
  - 3) zabezpieczania dokumentów i innych dowodów w zakresie prowadzonych spraw.

Art. 21.

1. W przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w pracy organu gminy, przewodniczący kolegium wydaje postanowienie sygnalizacyjne, którego odpisy przekazuje się gminie i, odrębnie, komisji rewizyjnej rady gminy oraz właściwemu wojewodzie.
2. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, stanowi podstawę do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego w stosunku do pracownika winnego powstania tych uchybień.
3. Właściwe organy powiadamiają kolegium o zajętych stanowiskach.

Art. 22.

Przy orzekaniu członkowie składów orzekających kolegium są związani wyłącznie przepisami prawa.

Art. 23.

1. Zgromadzenie ogólne kolegium może, na zasadach określonych ustawami, wystąpić do Naczelnego Sądu Administracyjnego lub Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem prawnym, od odpowiedzi na które zależy załatwienie sprawy, albo z wnioskiem do Trybunału konstytucyjnego o zbadanie zgodności z Konstytucją lub z innymi ustawami przepisu prawa, stosowanego w rozpoznawanej sprawie.
2. W sprawach, o których mowa w ust. 1, zgromadzenie ogólne kolegium podejmuje uchwałę bezwzględną większością głosów w obecności 3/5 składu zgromadzenia.
3. Przepis art. 22 stosuje się odpowiednio.

Art. 24.

Zgromadzeni na wspólnym posiedzeniu przewodniczący kolegiów tworzą, z mocy prawa, krajową reprezentację samorządowych kolegiów odwoławczych.

Art. 25.

1. Do zadań zgromadzenia, o którym mowa w art. 24, należy:
  - 1) wymiana doświadczeń w zakresie organizacji i funkcjonowania kolegiów, a także ich działalności orzeczniczej,
  - 2) opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących kolegiów i postępowania administracyjnego,
  - 3) określenie zasad organizacji prac zgromadzenia oraz podejmowanie uchwał w innych istotnych sprawach dotyczących kolegiów.
2. Obsługę zgromadzenia zapewnia, każdorazowo, biuro kolegium, w którego siedzibie odbywa się posiedzenie zgromadzenia.

Rozdział 4

Przepisy przejściowe, wprowadzające i końcowe

Art. 26.

1. Kolegia odwoławcze przy sejmikach samorządowych, działające na podstawie przepisów dotychczasowych, stają się, z dniem wejścia w życie ustawy, samorządowymi kolegiami odwoławczymi.
2. Sprawy, w których postępowanie nie zostało zakończone przed kolegiami odwoławczymi przy sejmikach samorządowych, z dniem wejścia ustawy w życie przejmują do załatwienia samorządowe kolegia odwoławcze.

Art. 27.

1. Członkowie kolegiów odwoławczych przy sejmikach samorządowych, z którymi nawiązano stosunek pracy, stają się, z dniem wejścia w życie ustawy, etatowymi członkami terytorialnie odpowiedniego kolegium, chyba że nie spełniają warunków, o których mowa w art. 4 ust. 1.

2. Stosunek pracy z członkami kolegiów, o których mowa w ust. 1, przekształca się, z dniem wejścia w życie ustawy, w stosunek pracy na podstawie powołania.

Art. 28.

1. Wybór pierwszego przewodniczącego kolegium następuje nie później niż w terminie 4 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Do tego czasu funkcje przewodniczącego kolegium pełni przewodniczący kolegium odwoławczego przy sejmiku samorządowym.
2. Do pierwszego składu kolegium sejmik wybiera połowę pozaetatowych członków kolegium na okres 3 lat, zaś połowę na okres 6 lat.
3. Wojewoda zapewnia kolegium możliwość korzystania z niezbędnych lokali, za odpłatnością nie przekraczającą kosztów ponoszonych faktycznie na ich utrzymanie.

Art. 29.

W ustawie - Kodeks postępowania administracyjnego wprowadza się następujące zmiany:

1) wyrazy "kolegium odwoławcze przy sejmiku" występujące w różnej liczbie i przypadkach zastępuje się wyrazami "samorządowe kolegium odwoławcze" w odpowiedniej liczbie i przypadku;

2) w art. 17 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) w stosunku do organów gmin w sprawach należących do zadań zleconych

z zakresu administracji rządowej - wojewodowie, a w pozostałych sprawach - samorządowe kolegia odwoławcze,";

3) art. 27a otrzymuje brzmienie:

"Art. 27a. §1. Organy gminy podlegają wyłączeniu od załatwienia sprawy dotyczącej interesów majątkowych tej gminy, gdy od niej pochodzi żądanie wszczęcia postępowania.

§2. Jednakże organy gminy nie podlegają wyłączeniu, gdy wszczęcia postępowania żąda komunalna jednostka

organizacyjne

lub przedsiębiorstwo komunalne.

§3. Przepisu § 1 nie stosuje się również, gdy w sprawie, o którą chodzi, gmina wszczyna postępowanie z urzędu.

§4. W wypadku określonym w § 1 właściwy organ wyższego stopnia wyznaczy inną gminę do załatwienia sprawy.";

4) w art. 145 w § 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

"3) decyzja została wydana przez pracownika lub organ administracji państwowej, który podlega wyłączeniu, stosownie do art. 24, 25, 27 i 27a";

5) w art. 157 w § 1 po wyrazach "naczelnym organem administracji państwowej" dodaje się wyrazy "lub samorządowe kolegium odwoławcze" oraz skreśla zdanie drugie.

Art. 30.

W ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz.U. Nr 16, poz. 95, Nr 32, poz. 191, Nr 34, poz. 199, Nr 43, poz. 253, Nr 89, poz. 518, Nr 110, poz. 473, z 1992 r. Nr 85, poz. 428, Nr 100, poz. 499, z 1993 r. Nr 17,

poz. 78) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 39:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

"4. Z zastrzeżeniem ust. 5, od decyzji administracyjnych wydawanych

przez organy gminy służy odwołanie do samorządowego kolegium odwoławczego.",

b) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

"5. Od decyzji administracyjnych wydawanych przez organy gminy w sprawach zleconych z zakresu administracji rządowej służy odwołanie do wojewody.";

2) w art. 77 w ust. 1 pkt 11 otrzymuje brzmienie:

"11) wybór przewodniczącego oraz powoływanie jego zastępcy i pozostałych członków samorządowego kolegium odwoławczego, o którym mowa w art. 39 ust. 4 - na zasadach określonych odrębną ustawą,";

3) art. 81 otrzymuje brzmienie:

"Art. 81. Ustrój oraz zasady działania samorządowego kolegium odwoławczego określa odrębna ustawa.";

4) po art. 101 dodaje się art. 101a w brzmieniu:

"Art. 101a. §1. Przepisy art. 101 stosuje się odpowiednio, gdy organ gminy nie wykonuje czynności nakazanych prawem albo przez podejmowane czynności prawne lub faktyczne narusza prawa osób trzecich.

§2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, sąd administracyjny

może nakazać organowi nadzoru wykonanie niezbędnych czynności na rzecz skarżącego, na koszt i ryzyko gminy."

Art. 31.

W ustawie z dnia 29 kwietnia 1985 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U. z 1991 r. Nr 109, poz. 470 i z 1993 r. Nr 47, poz. 213) wprowadza się następujące

zmiany:

1) w art. 23 w ust. 1 po wyrazach "rada gminy lub sejmik samorządowy" dodaje

się wyrazy "a także samorządowe kolegium odwoławcze";

2) w art. 25 w ust. 1 po wyrazach "administracji państwowej" dodaje się wyrazy

"a także samorządowe kolegia odwoławcze".

Art. 32.

Ustawa wchodzi w życie